

Hét perc az élet

1999. április elsején új időszámítás vette kezdetét a hazai mentőszolgálat történetében. A reggeli műszakváltáskor az éter hullámain hivatalosan is bejelentkezett a 203-as Gyermekrohamkocsi. Az időközben eltelt közel négy esztendő során több mint hétezer esetben bizonyította létjogosultságát a mentősök által egyszerűen csak „babakocsinak” nevezett mentőautó. Azóta bárhol is tartózkodjunk Budapest utcáin, meglátva a villogva, szirénázva tovasuhanó egyetlen gyermekrohamkocsit, biztosak lehetünk benne, hogy a szolgálatban lévő önzetlen személyzet éppen egy bajba jutott kisgyermek megsegítésére igyekszik.

– *Nyugodt napunk van ma* – mondja a mosolygós, sárgapólós mentőápoló.

– *10 óra és még nem vonultunk ki* – aztán tovább matat a számítógépen. A csinos doktornő csendesen bóbiskol, a sofőr a halkán „suttogó” tévét nézi. Mintha csak egy család vasárnap délutáni szieszáját látnám.

A Markó utcai mentőállomáson vagyunk, Budapesten. Ez a patinás épület 1887. óta a budapesti mentősök főhadiszállása. Ide futnak be a segélyvonalak és számtalan mentő-

Irányítók a Markó utcai központban

Dr. Miseja Orsolya, Nagy Lajos gépkocsivezető és László E. Márton mentőápoló. Munkában a „csodacsapat”

autó indul innen a bajbajutottak megsegítésére.

Csengetés. Sok rövid és egy hosszú.

– *Ez mi?* – kérdem.

– *Nem a miénk* – válaszol a sofőr. *A miénk két rövid, két hosszú. De úgyis észreveszed, ha a babakocsit csengetik le!*

Babakocsi: szakzsargon, jelentése: gyermekrohamkocsi. Merthogy az ő pihenőszobájukban vagyunk. Ez az egészség Magyarország egyetlen gyermekrohamkocsijaként az életveszélyes állapotú kisgyermek mentésére, szállítására szakosodott. A Szent Márton Gyermekmentőszolgálat Közhasznú Alapítvány hívta életre ezt a „csodacsapatot”, és az Országos Mentőszolgálattal karöltve üzemelteti a Gyermekmentőt 1999 óta. Az alapítvány a legmodernebb, világszínvonalú életmentő műszerekkel szerelte fel a mentőt. A csapat 26 gyermekintenzív orvosból, 5 különlegesen képzett ápolóból és gépkocsivezetőből áll.

Csengetés. Két rövid, két hosszú, két rövid, két hosszú...

– *Ajaj, nagy a baj!* – mormog az ápoló és már kint is van a szobából, lerántva sárga mentősdzsekijét a fogasról. A többiek is gyorsan készülődnek, sietünk az udvaron álló mentőautóhoz.

– *Ha ilyen sokszor ismétlik a csengőjelünket az rosszat jelent* – hallom a sofőrtől.

Beszállunk a mentőbe, fut az ápoló is, kezében egy papír, amit az irányító csoportnál kapott.

A Babakocsi akció közben Az ápoló cipeli az oxigénpalackot és az EKG-t

– *Tizenegy, Fehérvári út 67. Kéthónapos, elfehéredett, nem reagál semmire!* – kiáltja be és már csapódik is a mentő oldalsó ajtaja.

Kérdeznék, hová üljek, de a gyorsuló mentőben behuppanok az első utamba kerülő ülésbe.

– *Kapaszkodj és kösd be magad, most sietünk!*

Valóban. Csikorogva fordulunk ki a körútra, aztán csak úgy porzik utánunk a villamosság.

– *Nem halk ez a sziréna?*

– *Ez?* – mosolyog az ápoló. Felkapaszkodik, és egy pillanatra kinyitja a napfénytetőt. Majd beszakad a dobhártyám!

baj? – kérdezem erőltetett nyugalommal, próbálom leplezni, hogy izgulok.

– *Lehet. Sokszor hívnak minket ilyen esethez. Pici baba elveszti az eszméletét, esetleg a légzése is leáll egy pár pillanatra. Az esetek nyolcvanöt százalékában amire kiérünk, az állapotuk maguktól rendeződik. Tizenöt százalékban nem. Na, mi erre a tizenöt százalékra számítunk.*

– *Mit kell tennie egy szülőnek, ha ilyet észlel?*

– *Tulajdonképpen ugyanazt, amit egy felnőtt esetében is. Biztosítania kell a szabad légutat a gyermek oldalra fordításával. Ha kell, tisztítsa ki a szájüregét a benne lévő ételmaradéktól vagy hányadéktól. Ha a gyermek nem lélegzik, befúvásos lélegeztetéssel pótolja azt, amíg a segítség megérkezik.*

És megérkeztünk! Ijedt, könnyes szemű nagymama integet a járda szélén. A csapat rutinosan osztja szét a táskákat. A doktornő egy orvosi kofferral a kezében már kérdezi is a nagymamát a történekről. Az ápoló egy EKG-berendezést és egy kis oxigénpalackot cipel. A sofőr egy hátizsákot hoz.

– *Ebben van minden eszköz egy esetleges újraélesztéshez* – szól oda nekem.

– *Spéci szirénánk van. Egy kedves rendőrtől kaptuk, ő is tartja rendben. Az ország leghangsabb tilinkója! Sajnos nyáron sem tudunk ablakot nyitni kivonulás közben. De ez kell ahhoz, hogy biztonságosan közlekedjünk.*

– *Hova megyünk, nagy a*

A doktornő elégedetten nyugtázza a gyermeksírást

Futunk a többiek után, fel az ötödikre. A lakásba belépve, hangos gyermek sírást hallunk. Megkönnyebbült mosollyal pakolnak le a fiúk a konyhában.

– Hát ez a nyolcvanöt százalékban van! Valóban. Tünetmentes csecsemő, ijedt szülők, rémisztő történet. A doktornő alaposan megvizsgálja a babát, addig az ápoló az ijedt nagymamát nyugtatgatja. Aztán pakolunk és irány a János kórház, megfigyelés és még alaposabb kivizsgálás. Útközben megtudom, hogy az alapítvány kizárólag adományokból fedezi a méregdrága műszerek és az egyszer használatos eszközök beszerzését. A személyi jövedelemadó 1 százalékából befolyt összeg (tavaly 2,3 millió forint volt) épp csak, hogy elég a gépek karbantartására. Cserére, fejlesztésre ebből már nem jut. A kórházban gyors betegátadás után már ismét a mentő felé sétálunk.

retében végezzük – meséli LÁSZLÓ ENDRE MÁRTON, a mai csapat ápolója és a „csodacsapat” egyik alapítója. Beszélgetésünket a gyermekrohamkocsi mobiltelefonjának csöngeése szakítja félbe:

– Tessék, babakocsi!

A többiek feszülten figyelik az ápolót.

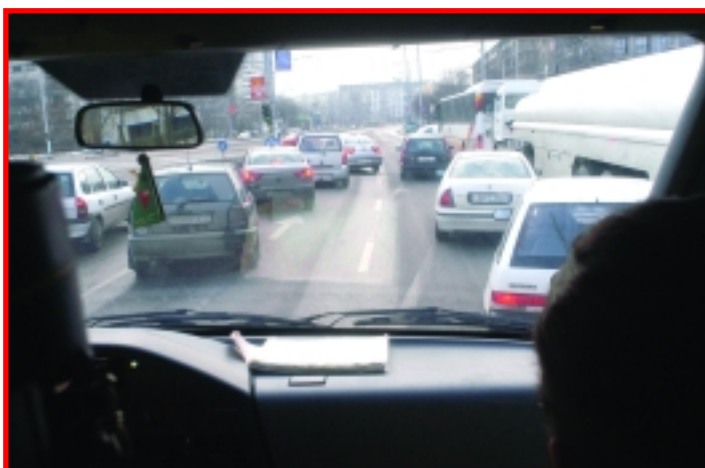
– Az irányítás hív minket – világosít fel a gépkocsivezető.

– Igen, végeztünk, most szállunk be a kocsiba. Rendben, indulunk!

– fejezi be siteve a beszélgetést az ápoló.

– Nyomás Palotára! Rádióon mondják!

Mindenki beugrik a mentőbe és teljes gázzal nekiiramodunk. Ki a kór-

Az autósok lomhán nyitnak utat a száguldó rohamkocsinak

– Értettük, László vette, Miseje doktornő megy.

Amint az ápoló elengedte a rádió nyomógombját éktelen szirénázásba kezdünk.

– Most hova megyünk? – faggatom.

– Ezt úgy hívják, párhuzamos riasztás. Ilyenkor feltételezhetően nagy a baj. Elindították az újpalotai esetkocsit is, mert az van legközelebb a helyszínhez. Ha odaér, majd jelenti rádióon, hogy mi a gond, és hogy kellünk-e.

– És most nagy a baj?

– Igen, azt hiszem. Patikai dolgozók hívták a mentőt. Ők azért reálsan meg tudják ítélni egy beteg állapotát. Ha azt mondják, nem lélegzik, feltehetően így is van. Ezért az irányító csoport rádiótelefonon sürgetett meg minket. Szerencsére pont végeztünk, így azonnal indulhattunk.

– Elég ez az egy gyermekrohamkocsi Budapesten?

– Tulajdonképpen igen. Nagyon kicsi az esélye annak, hogy két súlyos gyermekbaleset egy időben történjen meg. Nem volt rá példa az elmúlt években. Látod, most is robogunk – mosolyog az ápoló.

Mosolyog! Ebben a helyzetben. Nekem a torkomban dobog a szívem, de a csapaton nem látszik a feszültség legkisebb jele sem.

Irány a János Kórház!

– Az elmúlt három és fél évben több mint hétezer alkalommal vonultunk ki. A hetvennél több újraélesztésnek a fele sikeres volt. Több mint 300 alkalommal vittünk lélegeztetett kisgyermeket. Saját statisztikai adatbázisunk van, abból származnak a kimutatások. Minden kivonulás után számítógépbe visszük az adatokat. Fontosak ezek a számok, mert a továbbképzéseket, a felszerelés bővítését, fejlesztését ezek isme-

házból, majd az előbbinél még nagyobb hévvel toljuk szét a bamba autósokat a Szilágyi Erzsébet fasoron. A mentőápoló a rádiót kezeli. A rövid, tömör beszélgetésből alig értem a lényegét:

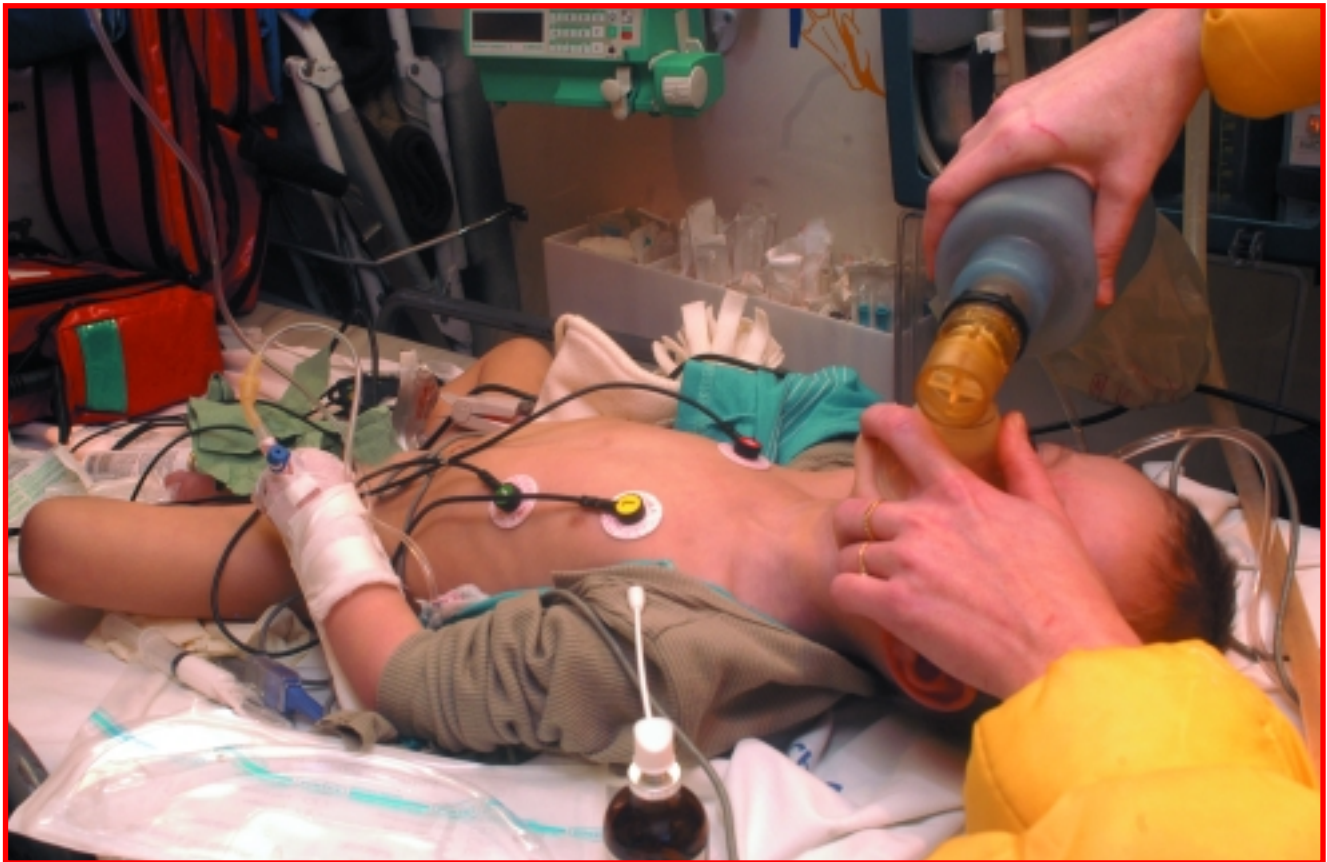
– 203 végzett a Jánosban.

– Később kérem, induljon Palotára!

– recsegi vissza a központ.

– 203 veszi!

– Kétéves gyermek elájult, nem lélegzik. Újpalota, Fő utca 56, patika. A 41-es is megy, figyeljék a forgalmazást!

A palotai riasztás során szükség volt a ballonra és a maszkra

- *Nem izgultok?* – nyögtem ki végül.
 - *Nem. Megszoktuk. Van olyan ápoló ebben a csapatban, aki már 1600 gyermekellátáson is túl van. Ez azért már alapja lehet a nyugalomnak.*
 A szirénazajban valahogy mégis meghalljuk a rádióforgalmazást:
 - *41-es kéri mentő 1-et!*
 - *Jelentkezem!*

- *Kérjük a gyermekrohamkocsit!*
 - *203 vette?*

Az ápoló már nyomja is a gombot:
 - *Igen, 203 vette. Már Újpesten vagyunk!*

Újpesten? Kinézek az ablakon és tényleg! Tél utca. Te jó ég, mennyivel megyünk?!

- *Lajos, nagy a baj, taposs bele!* – kiabálja előre az ápoló, biztatva sofőrünket.

Az ide-oda billegő, rázkódó mentőben az ápoló elővesz egy ballont és egy maszkot.

- *Ez kelleni fog!* – mondja vészjóslóan.

A patika előtt egy kisebb mentő áll, keresztben. Tömeg veszi körül. Mi is leparkolunk. A csapat átszalad a másik mentőhöz, ajtó ki, benéznek. Egy kisgyermek szürke arcát látom. Szemecskéi fénytelenül merednek rám. Kicsiny száján valami hab folyik ki. Bor-

zalmas, ijesztő látvány. Átvillan rajtam: itt nincs segítség! Vége!

Mire felocsúdok rémületemből, a pici már a gyermekrohamkocsiban van. És ekkor kezdetét veszi a háborzongatóan gyönyörű koreográfia. Mágikus félszavak, sürgés-forgás, eszközök, műszerek, gyógyszerek. Újabb félszavak, csövek, kábelek, újabb műszerek. Gumikesztyűk csattogása, gépek csipogása, újabb félszavak. Megfontoltan, de villámgyorsan dolgozik mindenki. A segítséget kérő 41-es mentőtisztjével együtt lenyűgözve nézzük, ahogy ez a kék-sárga csapat a világ legtermészetesebb módján ragadja ki ezt a pincy fiúcskát a halál markából!

Pár perc, talán hat vagy hét, és a csapat elégedetten nézi kisbeteget.

- *Most már stabilizáltuk az állapotát. Shunt elzáródás, az lehet a baj. Majd a CT-n kiderül* – magyarázza a doktornő.

Vagy húsz vezeték és cső hálózza be a gyermek pincy, törékeny testét. A szájában tubus, pipa, szonda. Mellkasán elektródák, karján vérnyomásmérő mandzsetta, kézfején egy érzékelő, másik kezébe infúzió folyik. Aztán egy zöld gép – később

A Bethesda intenzív osztálya a következő állomás

megtudtam, hogy perfuzor – valamilyen gyógyszert adagol egy csövön. A lélegeztetőgép durmolására a piciny mellkas megemelkedik, aztán visszacsüllyed. Az EKG ütemes csipogása arról tanúskodik: a kisgyermek túlélte!

Az ápoló kidobja a szemetet. Egy egész zacskó telik meg az elhasznált eszközök csomagolóanyagával. Betakarja a gyermeket egy lepedővel és egy kék pokróccal. A doktornő folyamatosan a műszereket figyeli.

A pici arca ismét rózsaszínes. Szemei csukva, egész kis teste valami ernaedt nyugodtsággal hagyja, hogy segítsenek rajta. Alszik.

Elköszönünk a másik mentőegységtől, és beszáll az eddig kint várakozó, síró anyuka is.

A doktornő megnyugtatja és elmagyarazza neki, hogy a kétéves fiacskáját elaltatták, és most a műszerek tartják életben, de a megfelelő kezelés után felépül. CT-vizsgálatra megyünk az egyik kórházba, onnét a Bethesda intenzív osztálya a követ-

Kommentár nélkül...

kező állomás. Most már óvatosan, lassan haladunk, kerülve a gödröket. Az intenzívet telefonon értesítettük az érkezésünkről. Felkészült orvosok és nővérek fogadnak bennünket. Az ügyeletes doktornő szintén dolgozik a gyermekrohamkocsin, így barátként üdvözlí a megérkező mentőegységet. Gondos kezek bogozzák ki a számtalan csőből és vezeték-

ből a pici gyermeket, majd átkerül a kórházi ágyra.

– *Itt véget is ért a mi munkánk* – szól hozzám elégedett mosollyal az ápoló.

Később megtudtam, hogy a kisgyermek a gondos és szakszerű kezelésnek köszönhetően másnap lekerült a lélegeztetőgépről és néhány nap múlva saját lábán ment át a kórház neurológiai osztályára. Cikkem írásakor pedig már otthon van, szerető szülei körében.

–ELEM–

Fotók: E. VÁRKONYI PÉTER

A Szent Márton Gyermekmentőszolgálat Közhasznú Alapítvány adószáma: 18162785-1-42, bankszámlaszáma: OTP 11708001-20518592, honlap címe: www.gyermekrohamkocsi.hu.

A CT-vizsgálat ideje alatt a gyermekrohamkocsi felszerelése tartotta életben a kicsit